

بررسی وضعیت سکونتگاه های غیر رسمی در تعامل با تغییر کاربری مرز (مطالعه موردی شهر بانه)

تاریخ دریافت: ۹۷/۱۰/۱۶

تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۲/۱۵

کد مقاله: ۶۶۹۴۸

علیرضا سیاف زاده^{۱*}، اسماعیل علی اکبری^۲، یاسین
محمودی^۳

چکیده

شواهد زیادی وجود دارد که با گذشت زمان، مرزهای سیاسی بخش عظیمی از نقش خود را به عنوان مانع از دست داده و تعاملات و همکاریهای میان مرزی به طور روزافزون از اهمیت بیشتری برخوردار می شوند. در این حالت مرز به عنوان منطقه تماس، به فضایی کارکردی برای تبادلات و تعاملات اقتصادی_ اجتماعی فرامرزی تبدیل می شود و اثرات خود را در مناطق و شهرهای مجاور بر جای می گذارد. بنابراین این تحقیق با هدف ارزیابی تاثیرپذیری تغییر کارکرد مرز در شکل گیری سکونتگاه های غیر رسمی شهر مرزی استان کردستان (شهر بانه) شکل گرفته است. در بررسی این رابطه با استفاده از روشهای توصیفی - تحلیلی؛ و از دیدگاه دو گروه شامل فعالان تجارت میان مرزی و خبرگان و مسئولان محلی انجام شده است. مقاله حاضر، تعاریف مربوط به سکونتگاه های غیر رسمی و اسکان غیر رسمی و همچنین عوامل تأثیر گذار در روند شکل گیری اسکان غیر رسمی و مهمترین و عمده ترین علل پیدایش و گسترش اسکان غیر رسمی در شهر بانه و راهکارها و سیاستهای تکاملی ساماندهی اسکان غیر رسمی در این شهرها را مورد بررسی قرار داد است. تکنیک گردآوری داده ها، مطالعات کتابخانه ای و میدانی؛ حجم نمونه ۱۶۸ مورد و روش نمونه گیری کوکران بوده است. براساس نتایج حاصله از تحقیق، نشان می دهد که: روند شکل گیری این نوع سکونتگاهها حاصل تغییر شرایط ژئوپلیتیک مرز این شهر (بانه) بوده است (تغییر از یک مرز بسته به یک مرز باز). بخش عمده مسکن در سکونتگاه غیررسمی شهر بانه، تازه ساخت و مصالح با، دوام در حد متوسط و فاقد پروانه ساخت هستند. همچنین، موجب حاکمیت ساخت وسازهای غیرحرفه ای، طولانی شدن دوره ساخت و کاهش توان تولید مسکن مناسب و بدون برنامه و زیرسازهای لازم در این شهر شده است.

واژگان کلیدی: موقعیت مرزی، سکونتگاه های غیر رسمی، مسکن شهری، شهر بانه، تحولات جمعیتی و سکونتی

۱- استادیار دانشگاه پیام نور تهران (هیات علمی دانشگاه پیام نور تهران) sayafalireza@yahoo.com

۲- استاد دانشگاه پیام نور تهران (هیات علمی دانشگاه پیام نور تهران مرکز)

۳- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی مسکن شهری